

» En kiropraktor er som en mekaniker. Barnet behøver ikke kunne fortælle, hvor det gør ondt, for når vi gennemgår bevægeapparatet kan vi mærke, om ryg og nakke fungerer.

SUSANNE LYNGE ROSING, Master of Science i kiropraktik for børn og unge mellem 0-18 år

Børns smerter tages ikke

KIROPRAKTOR: Susanne Lynge Rosing er ikke i tvivl om, at man vil kunne hjælpe mange børn, hvis man tog deres hovedpine og rygproblemer med samme alvor som voksnes

Af Britt Kristensen

britt.kristensen@nordjyske.dk

Omkring 70 procent af alle børn lider i perioder af hovedpine, og omkring halvdelen af dem tager det med sig ind i deres voksenliv. Det tal mener kiropraktor Susanne Lynge Rosing fra Brønderslev kunne være lavere, hvis der var mere fokus på børns hovedpine.

Hun er en af de fire kiropraktorer, der som de første danskere netop har fået en master inden for sit felt.

Susanne Lynge Rosing har specialiseret sig i kiropraktik til børn, et område hun gennem sine 26 år som kiropraktor har haft stort fokus på.

Hendes undersøgelse i forbindelse med sit speciale indikerer, at der er sammenhæng mellem de mindre skader børnene får på hoved og ryg tidligt i livet og de hovedpiner, de senere kommer til at døje med.

- Skader, hvor børnene er faldet af trampolinen eller ned fra klatrestativet, har måske ikke krævet et besøg hos lægen, men der kan godt være skader alligevel, som kan have ændret funktionen i ryggen, siger Susanne Lynge Rosing.

Børn skal tages alvorligt

Hun kan godt genkende situationen, hvor børn falder og slår sig, og de voksne siger pynt og ikke tillægger det betydning.

- Hvis barnet kan rejse sig op og lege videre, er der nok ikke sket noget, men der kan godt være noget, der er blevet rykket. Børn er fleksible, så selvom der er fastlåsnings i ryggen, så bruger de bare andre led. Så længe de rører sig meget, kan de også fungere, men når de bliver ældre og bevæger sig mindre, får de smerter, siger kiropraktoren.

De skader, børn får gennem leg og uheld, kan netop få konsekvenser på længere sigt.

- Jeg synes, at der er for mange, der ikke tager børns hovedpine og smerter alvorligt. Det voksne menneske er fysisk resultatet af deres opvækst, så hvis noget halter op gennem barndommen, som ikke bliver rettet til, kommer problemerne som voksen, siger Susanne Lynge Rosing.

To ud af tre af børnene, som indgik i hendes undersøgelse, havde lidt af spændingshovedpine i mere end et år, inden de fik behandling.

Hendes indtryk er, at børn med

Susanne Lynge Rosing drømmer om, at forældre får undersøgt deres børn med mellemrum, for at finde ud af om der er kommet små skader efter fald og lignende. Der skal ikke så meget til for at hjælpe børnene til at få det bedre. Her er det Marie Sloth på to år, der bliver trykket på ryggen. Foto: Peter Broen

migræne langt hurtigere får hjælp og bliver henvist til en børnelæge.

Svært at vurdere børns smerte

Børnenes evne til at tilpasse sig, kan gøre det svært at bedømme om, der faktisk er sket noget efter et fald, og om det har ondt. De små kan ikke formulere, at de er pyrede, fordi de har hovedpine eller ondt i ryggen. Men bliver de mere følsomme overfor larm, mere trætte eller hidsige, kan det være det synlige resultat af en hovedpine.

- En kiropraktor er som en mekaniker. Barnet behøver ikke kunne fortælle, hvor det gør ondt, for når vi gennemgår bevægeapparatet kan vi mærke, om ryg og nakke fungerer, siger Susanne Lynge Rosing.

Hun har oplevet at børn, der plejer at være hidsige og slår andre, efter behandlingerne får mere overskud og energi, så de kan løse konflikterne på andre måder.

Det er blevet langt mere almindeligt, at børn også kommer til kiropraktor. Næsten dobbelt så man-

ge børn kom sidste år til kiropraktor som i 2003.

Men endnu flere kunne have gavn af det, mener kiropraktoren fra Brønderslev.

Samfundet har hvert år store udgifter til behandling af rygproblemer og hovedpine samt til sygedage, og de udgifter kunne blive færre, hvis man tog fat i problemerne tidligere. Hvis det stod til hende, skulle det være lige så naturligt for forældre at få tjekket deres børn hos en kiropraktor, som at gå til tandlægen.

- Børnene skal undersøges nogle gange gennem opvæksten, men der skal selvfølgelig kun behandles, hvis der er behov. Første gang skulle være indenfor barnets første leveår, så vi kunne rette mange af de skævheder, der kan komme efter en fødsel, siger hun.

Anden behandling end voksne

Netop spædbørnene har stor glæde ved en meget blid form for kiropraktik, mener hun. Er det ubehageligt at dreje hovedet til den ene side, kommer barnet til at sove på

FAKTA

BØRNEKIROPRAKTIK

■ 70 procent af alle børn lider af hovedpine i periode.

■ Over halvdelen af de børn, der lider af hovedpine, vil fortsat have det som voksne.

■ Susanne Lynge Rosing har undersøgt 50 børn i alderen 7-18 år, der blev behandlet i hendes klinik. To ud af tre havde haft hovedpine i mere end et år.

■ Hovedpine er en af de hyppigste årsager til sygedage hos børn, viser Susanne Lynge Rosings studie på sine patienter.

■ Susanne Lynge Rosing er nu Master of Science i kiropraktik for børn og unge mellem 0-18 år.

KILDE: SUSANNE LYNGE ROSING, KIROPRAKTOR

den samme side, så bagehovedet bliver fladt. Er bækket blevet skævt, kan det være at det er svært for barnet at lære at kravle men vælger at humpes sig frem på nusen eller krabbe sig af sted. Har barnet svært ved at løfte hovedet,

når det ligger på maven, kan der også være noget der generer.

- Børn skal ikke have samme behandling som voksne. Deres kroppe er i bedre stand, og de skal kun have små tryk. Ofte kan de også nøjes med få behandlinger, siger Susanne Lynge Rosing.

Tværfagligt arbejde

Gennem de tre års arbejde med masteren har Susanne Lynge Rosing fået øjnene op for endnu mere samarbejde med andre faggrupper. Hun holder blandt andet oplæg for sundhedsplejersker og taler med børnelæger, og masteren har givet Susanne Lynge Rosing et bredere videnskabeligt fundament.

- Jeg har fået mere kød på det, jeg arbejder med, ved at kombinere klinisk viden med videnskabelighed og en mængde ny viden, siger den nybagte master.

Hun håber, at få mulighed for at fordybe sig endnu mere i bl.a. børns spændingshovedpiner i fremtiden - måske i form af en Ph.d.

Stor stigning af børn til kiropraktor

Det er blevet langt mere almindeligt, at børn kommer til kiropraktor. I 2003 blev 14.431 børn behandlet med tilskud, men antallet er næsten fordoblet i 2011. Her fik 26.289 behandling.

alvorligt nok

Selvom man kun er tre måneder gammel, kan kiropraktik gøre godt, som her for Emilie Leikåsen. Kiropraktor Susanne Lyng Rosing behandler mange skævheder, som børn kan få efter fødslen. Det kan spare dem for smerter langt senere i livet. Foto: Peter Broen

Læger i bedre samarbejde

En ny form for samarbejde mellem de praktiserende læger og de psykiatriske afdelinger på sygehusene skal forbedre behandlingen af de mange danskere, som hvert år søger egen læge, fordi de har angst eller depression. De er ikke så syge, at de skal indlægges, men deres sygdom er dog så alvorlig, at den påvirker livet og hverdagen voldsomt – og måske betyder langtidssygemeldinger og førtidspension.

Med tildelingen af lidt over 94 mio. kr. fra satspuljen for 2012-2015 til såkaldte shared care-indsatser, hvor de praktiserende læger og sygehuspsykiatrien samarbejder, skal landets fem regioner nu gennemføre projekter, der skal forbedre behandlingen.

Det skal gøre det muligt at behandle flere patienter hos de praktiserende læger. Og sideløbende med indsatserne skal et stort fælles forskningsprojekt samle op på resultaterne på tværs af regionerne.

- Med den nye metode

kan vi hjælpe mennesker med angst og depression, før sygdommen for alvor tager over og gør det svært at leve et almindeligt liv med arbejde, familier, venner og så videre. Og samtidig kan vi indhente masser af værdifulde erfaringer, som vi kan bruge til at styrke indsatsen for de mennesker, der rammes, siger sundhedsminister Astrid Krag (SF).

Regionerne vil blandt andet ansætte såkaldte care managers, der skal være det bindeled, der gør behandlingsforløbet mere sammenhængende for patienterne.

Care manageren kan for eksempel være en specialuddannet sygeplejerske, og de kan få opgaver som at gå med patienten til lægen, udføre kognitiv terapi og hjælpe patienten med kontakten til kommunen.

Både de praktiserende læger og care manageren modtager undervisning, vejledning og supervision fra specialisterne i regionens psykiatri. *BLM*

Fald i bekymring for kriminalitet

I 2011 svarede 10 procent, at de næsten hele tiden eller ofte tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, mens knap en tredjedel bekymrede sig meget for vold og kriminalitet. Tidligere har denne andel været oppe på ca. 70 procent.

Det viser en ny undersøgelse fra Justitsministeriet, der kigger nærmere på, hvor udsatte vi danskere er for tyveri, hærværk, vold, trusler om vold, tvangs samleje og røveri.

Undersøgelsen viser også, at der er relativt lav risiko for at blive offer for vold, tyveri eller hærværk. Reelt blev 18 procent i 2011 udsat for enten vold, tyveri og/eller hærværk.

Det svarer til niveauet fra året tidligere. Fra 1987 til 2002 var det hver fjerde, der blev udsat for tyveri, hærværk og/eller vold.

Kigger man udelukkende på risikoen for at blive offer for røveri, er dette fal-

det fra 2010 til 2011, og i langt de fleste røverisager er ofret alene blevet truet.

87 procent svarer således, at de hverken er blevet slået eller sparket i forbindelse med røveriet.

Som noget nyt har undersøgelsen denne gang kigget nærmere på profilerne for ofre og gerningsmænd, og her viser det sig, at ofre for vold og deres gerningsmænd på en lang række punkter ligner hinanden.

Ofrene er hyppigere unge, mænd, har anden etnisk herkomst, er enlige, er arbejdsløse og har som højeste uddannelse en folkeskoleeksamen. Samme karakteristisk gør sig langt hen ad vejen gældende for gerningsmanden til volden.

At volden i høj grad bliver rettet mod en, der ligner gerningsmanden selv, kan forklares med, at gerningsmand og offer ofte færdes i samme miljø. *BLM*